

סיפורי חיים של חסרי מעמד, מהגרי עבודה ומבקשי מקלט בישראל
המרכז האקדמי רופין, לימודי הגירה ושילוב חברתי, תואר שני, תש"פ

המרצה: ד"ר רוית תלמי כהן ravit.cohn@gmail.com

תיאור הקורס

סיפורי חיים הם אחת הדרכים שבעזרתן אנשים מבנים את חייהם ומעניקים להם משמעות. ניתוח חיי היום-יום במציאות של הגירה מאפשר היכרות מעמיקה עם משמעויות ויצירה של אורח חיים חדש. הקורס יעסוק בניתוח סיפורי חיים ובחיי היום-יום של חסרי מעמד, מהגרי עבודה ומבקשי מקלט בישראל. הקורס יידון בסוגיות של פליטות מזווית בין-לאומית וישראלית, במשמעות של סיפורי חיים ובשילוב בין השתיים. שילוב זה יתבצע באמצעות התנסות של הסטודנטים בראיונות וניתוחם והצגתם בדרכים מגוונות כגון סרטונים ותמונות. כן תינתן האפשרות לפעול דרך ארגונים שונים.

מטרות הקורס

להציג לסטודנטים את תמונת המצב הנוכחית של פליטים ומבקשי מקלט בעולם ובישראל.
לחשוף את הסטודנטים למשמעות סיפורי חיים, לתפיסת העולם הנרטיבית ולמושגים מרכזיים שבה.
לאפשר לסטודנטים לתעד ולאסוף סיפורי חיים של חסרי מעמד, מהגרי עבודה, פליטים ומבקשי מקלט.
לפתח אצל הסטודנטים מיומנויות עבודה במתודולוגיות שונות לראיונות ולניתוח חיי היום-יום.

תפוקות למידה

הסטודנטים יכירו את המצב הנוכחי של חסרי מעמד, מהגרי עבודה, פליטים ומבקשי מקלט.
הסטודנטים יחשפו לסיפורי חיים שונים של חסרי מעמד, מהגרי עבודה, פליטים ומבקשי מקלט.
הסטודנטים ילמדו מתודולוגיה של ראיונות (יכולת תרבותית וכדומה).
הסטודנטים יתעדו ויאספו סיפורי חיים של חסרי מעמד, מהגרי עבודה, פליטים ומבקשי מקלט.
הסטודנטים יציגו סיפורי חיים במגוון דרכים (תמונות, סרטים, טקסטים וכדומה).

אופן ההוראה:

הקורס כולל הרצאות, דיונים, הרצאות אורח, מצגות, סטונים, סיור לימודי, דיונים, תרגיל אמצע ועבודה סופית.

מטלות והרכב הציון

- א. כתיבת מדריך ראיון מותאם תרבותית או מדריך לתצפית על חיי יומיום (10%)
- ב. ביצוע ראיון עם חסרי מעמד, מהגרי עבודה, פליטים ומבקשי מקלט והגשת תמלול (10%)
- ג. נייר רפלקסיבי על הסיוור (10%)
- ד. עבודה סופית 70% מהציון הסופי:
 - הצגה בכיתה של תוצר יישומי – מצגת/ סרטון/ תיעוד וכדומה' (40%)
 - הגשה של עבודת סיכום על התהליך והתוצר (30%)

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

תוכן ומבנה הקורס¹

מקורות קריאה	נושא ההרצאה	שבוע
<p>IMO, (2018) World Migration Report. http://gmdac.iom.int/global-migration-trends-factsheet</p> <p>קריצמן-אמיר, ט' (עורכת) (2015). לוינסקי פינת אסמרה: היבטים חברתיים ומשפטיים של מדיניות המקלט בישראל (עמ' 9–26, 211–226). ירושלים ובני ברק: מכון ון-ליר והקיבוץ המאוחד.</p>	<p>היכרות – תמונת מצב של מבקשי מקלט ופליטים בעולם ובישראל – פרספקטיבה אנתרופולוגית</p>	1
<p>IMO, (2018) World Migration Report. http://gmdac.iom.int/global-migration-trends-factsheet</p> <p>קריצמן-אמיר, ט' (עורכת) (2015). לוינסקי פינת אסמרה: היבטים חברתיים ומשפטיים של מדיניות המקלט בישראל (עמ' 9–26, 211–226). ירושלים ובני ברק: מכון ון-ליר והקיבוץ המאוחד.</p>	<p>היכרות – תמונת מצב של חסרי מעמד, מהגרי עבודה, פליטים ומבקשי מקלט בישראל ובעולם – פרספקטיבה אנתרופולוגית</p>	2
<p>Eastmond, M. (2007). Stories as lived experience: Narratives in forced migration research. <i>Journal of refugee studies</i>, 20(2), 248-264.</p> <p>תובל-משיח, ר' וספקטור-מרזל, ג' (2010). מחקר נרטיבי: הגדרות והקשרים. בתוך ר' תובל-משיח וג' ספקטור-מרזל (עורכות), <i>מחקר נרטיבי: תיאוריה, יצירה ופרשנות</i> (עמ' 7–42). ירושלים ותל אביב: מאגנס ומכון מופ"ת.</p>	<p>למה סיפורי חיים?</p>	3
<p>ליבליך, ע', תובל-משיח, ר' וזילבר, ת' (2010). בין השלם לחלקיו ובין תוכן לצורה. בתוך ל' קסן ומ' קרומר-נבו (עורכות), <i>ניתוח נתונים במחקר איכותני</i> (עמ' 21–42). באר שבע: אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.</p> <p>ליטבק הירש, ט', בר-און, ד' וצ'ייטין, ג' (2010). מחד ממדיות למורכבות בתפיסת העצמי וה"אחר". בתוך ל' קסן ומ' קרומר-נבו (עורכות), <i>ניתוח נתונים במחקר איכותני</i> (עמ' 43–62). באר שבע: אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.</p> <p>בחירה</p>	<p>ניתוח נרטיבי – הון תרבותי</p>	4

¹ התכנית נתונה לשינויים בהתאם להתקדמות בכיתה במהלך הסמסטר

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

<p>רוברמן, ס' (2005). זיכרון בהגירה: חיילי הצבא האדום בישראל. ירושלים: מאגנס.</p>		
<p>מירסקי, י' (2005). ישראלים: סיפורי הגירה (עמ' 128–143). ירושלים: צבעוני הוצאת לאור.</p> <p>Erel, U. (2010). Migrating cultural capital: Bourdieu in migration studies. <i>Sociology</i>, 44(4), 642–660.</p> <p>Ghorashi, H. (2007). Giving silence a chance: The importance of life stories for research on refugees. <i>Journal of refugee studies</i>, 21(1), 117–132.</p> <p>כשירות תרבותית, יוצאי סודן ואריתריאה בישראל (2015). נכתב על ידי: המרכז להגירה בינלאומית ולקליטה (CIMI), המכון להגירה ושילוב חברתי, המרכז האקדמי רופין, (SOAS), School for Oriental and African Studies, <u>ב</u>חירה University of London</p> <p>Herzog, H. (2005). On home turf: Interview location and its social meaning. <i>Qualitative Sociology</i>, 28(1), 25–47.</p>	<p>סיפורי חיים של מבקשי מקלט ופליטים: כלים לבניית ריאיון מותאם תרבות</p>	<p>5</p>
<p>Hatoss, A. (2012). Where are you from? Identity construction and experiences of 'othering' in the narratives of Sudanese refugee-background Australians. <i>Discourse & Society</i>, 23(1), 47–68.</p> <p>צבר, ג. (2008). לא באנו להישאר. תל אביב: אוניברסיטת תל-אביב, ההוצאה לאור. (עמ' 35-44, 118-132).</p> <p>דושניק, ל' וצבר-בן יהושע, נ' (2001). אתיקה של המחקר האיכותני. בתוך נ' צבר-בן יהושע (עורכת), מסורות וזרמים במחקר האיכותני (עמ' 343–368). לוד: דביר.</p> <p>פנון, פ' (2004). השחור והשפה. בתוך עור שחור, מסכות לבנות (עמ' 14–32). תל אביב: ספריית מעריב.</p> <p><u>ב</u>חירה</p> <p>Puvimanasinghe, T., Denson, L. A., Augoustinos, M., & Somasundaram, D. (2014). Narrative and silence: How former refugees talk about loss and past trauma. <i>Journal of refugee studies</i>, 28(1), 69–92.</p>	<p>חיי היום-יום וסוגיות אתיות בחקר סיפורי חיים</p>	<p>6</p>
	<p>פגישות אישיות</p>	<p>7-8</p>

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

9	הרצאת אורח – מבקש מקלט	עמר, י' (2019). סיפורי חיים של מבקשי מקלט מאריתריאה ומסודאן המתגוררים בישראל. בתוך ג' צבר וא' שיר (עורכות), מבקשי חיים: אריתארים, סודאנים וישראלים במרחבים משותפים (עמ' 81–98). חיפה: פרדס.
10	הרצאת אורח, גב' אלהם רוקני, לעבוד עם ראיונות של מבקשי מקלט	רוקני, א' (2018). שכעה עבד אל-כרימים. הוצאת סטרנהל
11	סדנה בכיתה	עבודה על תוצרים
12	סדנה בכיתה	עבודה על תוצרים
13	פרונטציות בכיתה	
14	סיכום הסמסטר	
15	סיור לימודי	

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."